

POHODIČKA

Časopis Zariadenia sociálnych služieb Pohoda seniorov, n. o.

č. 1/2022

Tento projekt sa uskutočnil vďaka podpore Nadácie SPP

**Inteligentní ľudia vedia, že možno veriť iba polovici toho, čo počujú.
Veľmi inteligentní ľudia vedia, ktorej polovici treba veriť.**

George Bernard Shaw

OBSAH

- 3 - 4 Príhovor
- 5 - 8 Naše aktivity
- 9 - 10 Žijú medzi nami
- 11 - 12 Spoločenská kronika
- 13 - 14 Z histórie Vianoc
- 15 Trocha poézie

Redakcia:

Šéfredaktor: PhDr. Ľubomír Trefný

Redaktori: Anna Trefná, Mgr. Katka Marsovszka, Mgr. Nikola Benedék (za personál)

Časopis neprešiel jazykovou úpravou

Úvaha nielen o zásterkách

Priatelia, musím sa Vám k niečomu priznať – oddávna ma dojímajú ženy so zásterkami. Neviem ani presne popísať, čo pre mňa symbolizujú, ale najviac asi teplo domova. Tak to mám zafixované z detstva. Moja stará mama nosila zásterku ako svoju druhú kožu (moderným jazykom by to niekto pomenoval outfit) – od rána do večera sa v nej zvíťala okolo sporáka, od rána do večera ju ovíjali lúbezné vône dobrého jedla, ktoré (samozrejme, v zásterke) s milým úsmevom servírovala na stôl. Túto „zásterkovú“ štafetu po nej prevzala moja mama a neskôr moja manželka. Všetky tri boli skvelé kuchárky. A ich zásterky aj podľa toho voňali. Tu a tam boli zamúčené, pokvapkané vodou, prípadne ozdobené bodkami po fŕkajúcom pražiacom sa oleji či masti, ale vždy milé, prívetivé, dôverne domáce, vždy láskavé, keď sme sa k nim ako deti privinuli. A ešte jedno tajomstvo pre nás skrývali – každé ráno, každý deň boli akoby zázrakom opäť čisté, iné, a predsa rovnaké.

Ospravedlňujem sa, že som sa nechal uniesť spomienkami na také obyčajné veci, akými sú zásterky, ale opäť sa mi vracajú emócie z detstva, keď vidím naše klientky (aj klientov) so zásterkami, keď cítim vôňu pečiva, ktoré pod ich šikovnými rukami vzniká, keď sa mi v ústach šíri príjemná chuť. V duchu si predstavujem ich rozmanité životy, prostredie, v ktorom sa pohybovali, ich starostlivé a láskavé ruky, predstavujem si rodiny posadané okolo stolov. Pracovníci Pohody seniorov pozorne dbajú o to, aby aj tieto staršie dámy mali možnosť ponoriť sa do svojej mladosti, do rokov produktívneho života, aby im aj tie zásterky vystielali cestu do spomienok, aby lepšie chápali pocit svojej užitočnosti. Nejde len o krátenie si dlhého času, naopak – ide o to dať svojmu času aj v neskoršom veku zmysel.

Ak teraz odložíme zásterky, musíme konštatovať, že aj ďalšie voľnočasové aktivity v našom zariadení majú starostlivú réžiu a jasné zameranie. Veľmi často sa tu ozýva zborový spev ľudových piesní, klienti si cibria úsudok a precvičujú mozgy jednoduchšími vedomostnými súťažami, prípadne posedávajú na jarnom slniečku s vedomím, že aj po návrate do izieb sa o nich opatrovatelky svedomito postarajú. Absolútna nečinnosť tu nemá čo hľadať, všetky podujatia a udalosti sú zdravo stimulujúce. Všetky majú za cieľ utužiť kolektív rôznorodých ľudí, ktorí sem so sebou priniesli nikdy nenapísané a nevydané romány či drámy ich životov. Všetci sa usilujú vytvoriť aspoň tu oázu pokoja, ostrovček v nepokojnom vonkajšom svete, od ktorého ich okrem iného oddeľujú možno práve aj tie zásterky, v ktorých nachádzame závan domova, záchvev vlastného detstva a vôňu nikdy nedosnivaných snov

Ľubomír Trefný

Naše aktivity

Pod vedením terapeutov prebiehajú v našom zariadení v pravidelných časových intervaloch rozličné druhy terapií, medzi nimi napríklad muzikoterapia, biblioterapia, tvorivá dielňa, Snoezelen či obľúbené vedomostné kvízy. Týmito aktivitami sa u klientov usilujeme čo najviac podporovať ich osobnosť. Okrem skupinových terapií prístup ku aktivite sa uskutočňuje aj v zariadení.

realizujeme aj individuálny klientom priamo pri lôžku. Tieto podľa počasia a možností vo vonkajších priestoroch

Aj v tomto roku sme v našom zariadení Pohoda seniorov pokračovali s rozvíjaním rozličných voľnočasových aktivít. Ako vianočný darček sme dostali krásny sponzorský dar – elektrickú rúru, ktorej sme sa my aj

naši klienti veľmi potešili, a hneď sme

ju aj začali využívať. Pod vedením kolegyne klienti veľmi radi spoločne trávia čas pečením, čím aktívne spájajú príjemné s užitočným. Možno povedať, že práve pečenie patrí medzi ich najobľúbenejšie činnosti. Spoločne pečieme rôzne sladké i slané koláčiky a iné dobroty. Veľmi radi sa na tejto aktivite

zúčastňujú aj páni, a šikovné dámy im veľmi radi pomôžu. Nakoniec si všetci spoločne posedia a porozprávajú sa pri dobrom koláčiku a kávičke, čím si spríjemnia deň.

V zariadení pravidelne organizujeme aj spoločenské podujatia.

Vo februári sme sa venovali najmä prípravám karnevalových masiek a fašiangovej oslave. Aj tento rok sme si pochutnali na tradičnom fašiangovom občerstvení, ktoré sme si však už pripravili vlastnými silami. Samozrejme, tým viac nám chutilo, pretože bolo pripravené s láskou. Opäť sme spolu strávili príjemné chvíle pri hudbe a tanci.

Keď konečne po zime prišli prvé slnečné dni, využili sme s klientmi hrejivé jarné lúče posedením na terase a prechádzkami v našom areáli. Posedenie na čerstvom vzduchu

a príjemný štebot vtáčikov je ako balzam na dušu. Klienti si spoločné prechádzky a posedenia na čerstvom vzduchu veľmi užívajú. Posedenie im spríjemní dobrá kávička a hudba, pri ktorej sa radi spolu porozprávajú.

Marec sme v našom zariadení privítali už tradične pripomenutím si Medzinárodného dňa žien. Naše klientky sme si uctili darovaním utešeného kvietka, ktorý im rozžiariť oči. V marci sme mali aj rovnako tradičnú spoločnú oslavu narodenín a menín našich klientov, pri ktorej nechýbala výborná torta, spev, tanec a dobrá nálada. Medzi

oslávencami boli aj jubilanti, ktorí oslávili krásne okrúhle narodeniny. Všetkým aj touto cestou ešte raz prajeme veľa zdravia, šťastia a lásky.

V našom zariadení Pohoda seniorov máme aj ďalšiu novinku. Tento rok sme sa odhodlali vytvoriť si vlastnú záhradku. Našli sme pre ňu pekné slnečné miesto pri

našom altánku. Tam sme zasadili rozličné druhy zeleniny, napríklad mrkvu, cibuľku, šalát a podobne. S našimi seniormi sa o túto záhradku s láskou staráme, spoločne ju polievame a čakáme, kedy sa zo zeme prederú na svetlo prvé klíčky.

Už sa nevieme dočkať našej prvej úrody, na ktorej si potom všetci pochutnáme, alebo ju využijeme pri spoločnom varení. Súčasne sme vysadili aj nové kvietky do kvetináčov.

Príchod jari sme všetci očakávali s radosťou. Veľmi sme sa tešili na prichádzajúce slnečné dni a posedenia na čerstvom vzduchu. Aj väčšinu aktivít postupne čo najviac presúvame do vonkajších priestorov nášho areálu. Lebo, ako sa hovorí, slnko lieči. A takého „lekára“ potrebujeme naozaj všetci:

Sociálny úsek

Žijú medzi nami

Naša pravidelná rubrika bude v tomto čísle Pohodičky trochu iná. Zvyčajne v nej uverejňujeme redakčné články, akési malé profily klientov Pohody seniorov, no dnes o našej klientke, 75-ročnej pani Márii Bošanskej, ktorú na jej želanie oslovujú krstným menom Marta, nepíše nikto z radov redakcie, ale priamo jej syn, pán Mário Bošanský.

K tejto úvahe o mojej mame sa vraciam už štvrtý raz, a stále neviem, ako sa písania čo najlepšie zmocniť. Preto začnem zdanlivo tak trochu „od vecí“. Včera mi volal priateľ, ktorý mi oznámil, že zomrel náš spoločný kamarát, s ktorým sme v deväťdesiatych rokoch strávili mladosť. Peter, tak sa volal, hoci používal niekoľko prezývok, mal rád prírodu, nespútanosť, a skúsil aj niekoľko nástrah spomínaného obdobia. Napokon, ako viacerí, podľahol alkoholu, a skončil ako bezdomovec, zneužívaný na príležitostné práce. Poviete si – mal jednoducho smolu. Nemal nikoho za sebou a pri sebe. A práve pri tejto príležitosti som si v plnej miere

uvedomil, čo vlastne poskytuje Pohoda seniorov mojej mame a ostatným klientom tohto zariadenia. Je to poriadok, životný rytmus, istota, možnosť dobre sa vyspať a najesť. Všetci ľudia, vrátane mojej mamy, si však so sebou prinášajú aj určité, životom nahromadené zvyky, pocity a obavy. U mojej mamy prevládol zakorenený pocit nedostatku, ktorý ju v živote sprevádzal, a tak pokladá za potrebné „robiť si zásoby a zhromažďovať všetko, čo sa podľa nej ešte môže zísť“...

K písaniu ma napokon podnietil aj prípis z Pohody seniorov, v ktorom sa písalo o tom, aké cenné a dôležité pre lepšiu komunikáciu je spoznať biografiu klientov, teda ich životný príbeh. Jedným z mojich zdrojov bola fotokópia textu, ktorý o svojom živote napísala mama sama. Išlo o dokument, potrebný pre súdne konanie, ktorým sme sa spoločne dožadovali lepšej zdravotnej a sociálnej starostlivosti pre ňu. V dôsledku neho sme prostredníctvom odporúčania tie najlepšie podmienky našli práve v galantskom zariadení Pohoda seniorov.

Mama celý život pracovala ako zdravotná sestra. Na toto povolanie ju predurčovala nielen prirodzená inteligencia, schopnosť komunikovať s ľuďmi, ale aj obrovská energia a túžba konať dobro. Často o tom hovorievala, že jednoducho má už takú „blbú“ povahu, s čím sa nedá nič robiť. Označovala to ako určitú tvrdohlavosť, typickú aj pre učiteľov či policajtov, ktorú by možno niekto s prižmúrením oboch očí označil ako istý prejav „choroby z povolania“.

Môjho otca v živote sprevádzali ženy. Zaujímavé je aj to, že sa obe jeho najbližšie ženy, teda matka aj manželka, vždy starali o štyri deti. V oboch rodinách boli medzi deťmi aj dvojčatá, pričom posledný bol vždy chlapec, ktorý prišiel na svet s

„oneskorením“ približne desiatich rokov. Podľa mojej mamy si otec priniesol do života traumu z toho, že jeho sestrička Vlastička zomrela krátko po narodení, čo negatívne ovplyvnilo jeho mamu – moju babku. Tá sa nevedela zmieriť s tým, že má namiesto dcéry syna, podvedome ho obviňovala a trestala aj za iných. A on utekal od reality. Zo spoločného bytu, ktorý zdedil so sestrou, ho časom „vypudila“. Možno pre alkohol. Mal svojské reakcie a postoje, jeho miernosť niekedy hraničila s pasivitou, čo mama dopĺňala svojou aktivitou a energickosťou. Otec zdanlivo rezignoval na možnosť rozvíjať svoj talent a inteligenciu, takže napokon skončil v práci ako zvérač. Keďže bol aj všestranne manuálne zručný a ochotný pomáhať, mnohí ľudia to vedeli využiť i zneužiť.

Takú stopu zanecháva často rodina, v ktorej chýba porozumenie, podpora, láska, trpezlivosť a vzťah. Nejako podobne to vlastne pociťujem aj ja na sebe v symbióze života s matkou. Bolo tam niečo, čo sa celé roky nedalo doriešiť. Možno manipulácia, pozeranie sa na druhých cez znamenia, horoskopy či cez lekárske diagnózy, ktoré dávam, aby som mohol riešiť a pomáhať. To je asi i dôvod, prečo moja sestra s nami úplne prerušila kontakt. Mama často spomínala, že okrem

„štyroch bratříčkov“ sa starala aj o svoju ťažko chorú matku, moju druhú babku, ktorú som poznal skôr z rozprávania, a po ktorej vraj mala povahu i moja mama. Bola údajne veselá a obľúbená. Napokon skončila ako onkologická pacientka. Celé to trvalo asi osem rokov, čiastočne v čase, keď mama ešte študovala na zdravotníckej škole. Popri tom sa starala aj o brata, ktorý mal približne osem rokov. O niečo neskôr rodinu kruto zasiahla aj ďalšia tragédia, keď jej brat Dušan, jeden z dvojčiat, zomrel násilnou smrťou po tom, ako ho kamarát omylom strelil revolverom do oka. Tak aspoň znela oficiálna verzia.

To bolo v prvej polovici sedemdesiatych rokov, keď som sa po mojej sestre narodil ja. Presťahovali sme sa na bratislavské sídlisko Dolné Hony, a tu moja mama pracovala niekoľko rokov ako detská zdravotná sestra. Pamätám sa, že bola veľmi populárna nielen medzi deťmi, ale aj medzi ich rodičmi, pričom sa nevyhýbala ani návštevám rómskych rodín. Doma sme mali plnú skriňu obväzov, náplastí a liekov. Aj keď susedia ochoreli, zvykli prísť k nám po radu. Po novembri 89 vznikla nová, u nás dosiaľ menej známa sociálna skupina – drogový závislí, ktorým sa tiež začala venovať. Zúčastňovala sa s nimi na skupinových terapiách na Hraničnej ulici, pri ktorých využívala svoj vrodený talent pozorne počúvať a vcítiť sa do ich príbehov,

Hoci sama nikdy neokúsila alkohol, cigarety, nieto ešte drogy. Mama málo spávala, usilovala sa všetko zvládnuť. Nešlo jej o peniaze. Keď ich mala, rýchlo ich minula, najčastejšie na jedlo, ktoré kupovala aj do zásoby.

V súčasnej zmenenej dobe sa akosi vytratila aj úcta k povolaniu sestričky. Nedávno jedna zdravotná sestra o tom hovorila v rozhlase, pričom spomenula, že toto povolanie existuje v rozličných formách tisíce rokov. Ide o „sprevádzanie ľudí“, o úsilie zmierniť im utrpenie. Ani v tom „sprevádzaní ľudí“ mama nepoznala mieru, čo často išlo na úkor rodiny, domácnosti a, žiaľ, aj hygieny. Napriek tomu paradoxne chodievala hodnotiť úroveň hygieny v školských kuchyniach. Časom prišli na ňu aj choroby, z ktorých sa vždy akosi zázrakom sama uzdravila. Teda aspoň na prvý pohľad. Moja mama akoby nepotrebovala byť niekde doma. Bola radšej s ľuďmi, rozdávala sa, pričom totálne zanedbávala poriadok v byte. Časom k nám prestali chodiť aj návštevy. V dome sa hromadili rozličné veci. Napríklad keď susedia prerábali byt a nechcelo sa im vyhodiť sedačku, jednoducho ju priniesli k nám, a tak zbytočná sedačka zakotvila v našom, už aj tak dosť preplnenom byte. Ako deti sme si, samozrejme, neuvedomovali, že sa týmto u nej rozvíja nejaká porucha. Po smrti otca sa jej čiastočne zhoršila krátkodobá pamäť. Neskôr možno pocítila akúsi únavu z ľudí, z ich neustáleho sprevádzania, možno sa prejavili choroby, o ktorých nikdy nerozprávala, a možno to všetko už ani tak nepociťovala. A keďže naša vzájomná komunikácia bola časom problémová a vzťahy narušené, boli sme radi, že napokon našla svoj nový domov v Pohode seniorov. Myslím, že pravidelnosť i určitý denný režim jej poskytujú možnosť upokojiť sa. Tomuto zariadeniu vďačím za ľudskosť, starostlivosť, dobrú vôľu a za všetko vynakladané úsilie.

Mário Bošanský

-X-

Múdre myšlienky

Ak chceš vedieť, čo si Boh myslí o peniazoch, pozri sa na ľudí, ktorým ich dal.

Máme radi ľudí, ktorí nám od pľúc povedia, čo si o nás myslia. Za predpokladu, že si myslia to isté, ako my.

Dorothy Parkerová

Mark Twain

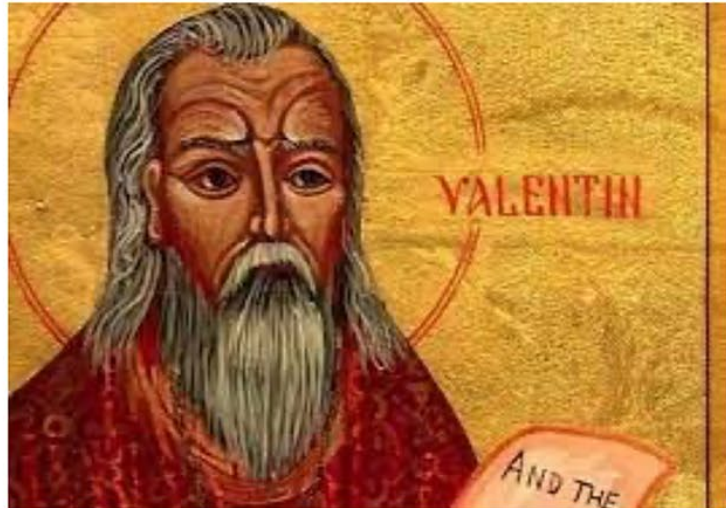
Inteligentní sa učia zo všetkého a od všetkých, priemerní zo svojich skúseností, hlúpi už poznajú všetky odpovede.

Sokrates

Tradícia z dovozu

Niektoré sviatky, ktoré si pripomínáme, boli ešte donedávna u nás takmer neznáme. Patrí medzi ne aj sviatok nazvaný Deň svätého Valentína, a je zasvätený všetkým zamilovaným. Oslavujeme ho každoročne 14. februára, v deň smrti svätého Valentína.

Dôležité je povedať, že existencia svätého Valentína je historicky doložená. Najstaršiu zmienku o ňom nachádzame v spise *Martyrologium Hieronymianum*, pochádzajúcom z 5. až 6. storočia. Ide vlastne o zoznam kresťanských mučeníkov, ktorého autorstvo sa pripisuje svätému Hieronymovi. V tomto diele, rovnako ako v dokumente z 8. storočia, sa dozvedáme o mučeníckej smrti svätého Valentína.

Svätý Valentín a jeho skutky vo svojom diele *Zlatá Legenda (Legenda aurea)* z rokov 1255 až 1266 uvádza aj historik Iacop da Varazze. Valentínovo meno nesú aj jedny z katakomb v Ríme.

Svätý Valentín pochádzal z mesta Terni na juhu dnešného talianskeho regiónu Umbria. Dátum jeho narodenia nie je známy. V roku 197 sa v rodnom meste stal biskupom. Neskôr pôsobil v cisárskom Ríme, kde sa počas jeho života vystriedalo na tróne viacero vládcov. Skutky, vďaka ktorým si naňho všetci zamilovaní na začiatku februára spomínajú, sa spájajú s vládou cisára Claudia II., ktorý bol známy svojou záľubou vo vojnových výpravách a odporom k rodinným vzťahom svojich legionárov. Zastával totiž názor, že ženatý vojak starostlivosťou o rodinu oslabuje svoju bojaschopnosť a obetavosť. Preto zakázal svojim vojakom uzatvárať manželstvá. Práve kňaz Valentín tento zákaz ignoroval a naďalej tajne sobášil zaľúbené páry. Jeho konanie sa donieslo cisárovi, ktorý dal rebelujúceho kňaza uväzniť. Vo väzení liečil chorých kresťanov. 14. februára 269 kat mečom ukončil jeho život. Pred svojou popravou stihol prinavrátiť zrak a sluch postihnutej dcére svojho žalárnika, do ktorej sa, podľa legendy, dokonca zamiloval. Jej otca, Asteria, uzdravenie dcéry presvedčilo o moci Ježiša Krista a s celou svojou rodinou sa dal pokrstiť. V súvislosti so sudcovou dcérou sa traduje, že pred svojou smrťou poslal dievčaťu lístok s podpisom „Od Tvojho Valentína.“

Dňa 14. februára väzňatelia vyvliekli svätého Valentína von a na Via Flaminio pri známom Mulvijskom moste ho sťali. Jeho traja učenci Valentínovo telo previezli do svätcovho rodného mesta kde ho aj pochovali a nad jeho hrobom postavili jemu zasvätenú baziliku. Túto baziliku síce v 17. storočí prestavali, no Valentínove pozostatky tu odpočívajú dodnes. Na podnet pápeža Pavla V. sa v roku 1605 uskutočnil archeologický prieskum, pri ktorom boli pozostatky svätého Valentína

objavené. Lebka bola oddelená od trupu čo dosvedčovalo usmrtenie s'atím. Okrem tohto chrámu sa dnes relikvie svätého Valentína nachádzajú aj na iných miestach; napr. lebka je uložená v rímskej Bazilike Santa Maria in Cosmedin. Niektoré zdroje tvrdia, že kresťanská cirkev sa rozhodla oslavovať sviatok svätého Valentína v deň 14. februára, aby „pokresťančila“ pohanský sviatok nazývaný Lupercalia, ktorý sa zvykol oslavovať v polovici februára. Lupercalia oslavovala plodnosť a bola venovaná rímskemu bohu stád, úrody a plodnosti Faunovi, a taktiež zakladateľom Ríma Romulovi a Removi. Pomerne nechutný obrad sa skladal z obetovania kozy, ktorá mala priniesť plodnosť, a obety psa, ktorý zaručoval čistotu. Kožu z kozy potom rozdelili na pásiky, tie namočili do krvi obetí a vydali sa s nimi do ulíc, pričom kúskami kože jemne plieskali ženy a ornú pôdu. Rímske ženy sa z tejto tradície údajne celkom tešili, keďže verili, že dotyk obetovanej kože ich urobí plodnými. Podvečer na sviatok Lupercalie potom všetky ženy z mesta vložili svoje mená do veľkej urny, slobodní mládenci si vzápätí z urny ťahali mená, a ktorej meno si vytiahli, s tou museli rok tvoriť pár. Táto „párovačka“ často prerástla do lásky a manželstva.

Lupercaliu však cirkev vyhlásila za nekresťanskú, a vďaka rozmachu kresťanstva postupne zanikala. V piatom storočí potom pápež Geláz I. oficiálne označil tento deň ako deň svätého Valentína, no vtedy sa ešte tak tuho nespájal s romantickou láskou. V stredovekom Francúzsku a Veľkej Británii ľudia verili, že práve v tento deň sa začína obdobie párenia vo svete vtákov. Prvý valentínsky pozdrav vraj poslal orleánsky vojvoda Charles, ktorého zajali v bitke pri Agincourte. Tým údajne pripísal

význam dňu svätého Valentína, a vytvoril základ tradície, ako ju poznáme dodnes. Najstaršia dnes známa valentínska báseň je z roku 1415, a dodnes je

uložená v Britskej knižnici v Londýne, kde je súčasťou zbierky rukopisov.

O niekoľko rokov neskôr už boli valentínky viac zaužívané, a kráľ Henrich V. si najal dokonca spisovateľa Johna Lydgata, aby preňho napísal zamilovanú valentínku adresovanú Kataríne z Valois. Po kráľoch začal postupne opakovať túto tradíciu i obyčajný ľud. Valentínske pozdravy skutočne nadobudli na popularite v 17. storočí, a na začiatku 20. storočia sa vďaka pokrokom v tlačiarenskej technológii začali vyrábať prvé predtlačené valentínske pohľadnice.

Dnes si ľudia po celom svete pošlú zhruba jednu miliardu rôznych valentínskych pozdravov. Viac pozdravov si pošlú už iba na Vianoce. Smutnejším faktom zostáva, že muži nie sú ani zďaleka takí romantici ako ženy – zo všetkých predaných valentínok si totiž až 85 percent kúpi práve nežnejšie pohlavie.

NAŠI JUBILANTI

Január

p. Emília Demeterová – 77 r.

p. Juliana Maršovská – 88. r.

p. Melichar Supek – 90 r.

Február

p. Mária Bošanská – 75 r.

p. Ing. Anna Hanzelová – 75 r.

p. Magdaléna Hlavatá – 83 r.

p. Marián Kravárik – 46 r.

p. JUDr. Štefánia Mertanová – 76 r.

p. Oľga Vidová – 83 r.

Marec

p. Valéria Dostálová – 81 r.

p. Ing. Alžbeta Kardošová, CSc. – 81 r.

p. Tatiana Kovtun – 79 r.

p. RNDr. Jaroslava Mičianová – 82 r.

p. Františka Michalíková – 81 r.

p. Juliana Rigóová – 68 r.

p. Ing. Vladimír Šušla - 93 r.

p. Božena Tereňová - 76 r.

OPUSTILI NÁS

Január

p. Ružena Bendová – 84 r.

p. Pavlína Kuchtová – 87 r.

p. Irena Šimeková – 75 r.

p. Zita Pastuchová – 70 r.

Február

p. Emília Kováčsová – 74 r.

Marec

p. Ing. Amália Lhotová – 80 r.

p. František Manczal – 74 r.

-X-

Napomeň našich otcov, Bože nad hviezdami.

Nech trochu myslia, čo sa stane s nami,
keď začnú vojnu a všetky svoje hnevy
vylejú na seba. Tie hnevy ako plevy
pokazia zem, i nebo bude choré.

Napomeň našich otcov Ty, tam hore.
Že sa to nesmie. Že ako Ty si svätý,
aj zem je svätá. Ved' chodia po nej deti.

Milan Rúfus, 1994

Trocha poézie

Ilúzia

*Príjemné je podobať sa psíku,
čo sa zdá byť sám a úbohý,
sem a tam sa motať po chodníku,
ženám, dievkam pliesť sa pod nohy,
nasledovať párik po námestí,
mať z tej cudzej lásky pôžitok,
boháčovi neuhnúť sa z cesty,
prv než kopne, seknúť do lýtok,
neznať bázne ani ostýchania,
neučiť sa, čo je noblesou,
vyvaliť sa v tráve bez váhania,
bez všakových panských móresov,
pohrávať sa so slnečným lúčom,
nemať žiadnu starosť na dlani,
rozbehnúť sa mračien za kotúčom,
čumieť na svet v hlúpom jasaní,
nerozoznať mesiace a roky,
neznať, ako idú hodiny,
v beh sa púšťať, v rozbláznené skoky,
bez rozmyslu a bez príčiny,*

*zhltnúť muchu, ktorá na nos sadne,
plašiť vrabca, honiť holúbka,
zavrčať si, keď to dobre padne,
niekedy sa stočiť do kľbka,
do povetria vopchať ňufák nemý,
občas si len zavyť vo psí zbor,
a tak ležať na matičke zemi,
bezhriešny a prostý boží tvor...*

Ján Smrek

-X-

Láska až za hrob

Už dlho je známe, že psy sú našimi najlepšimi a najoddanejšími priateľmi. Jedným z takých psíkov je Capitan, neobvyklý pes z Argentíny, ktorého majiteľ, Miguel Guzmán, zomrel...

Krátko po jeho smrti pes zmizol. Rodina ho bezvýsledne hľadala po celej oblasti. Čoskoro sa však ukázalo, že pes bol na cintoríne na hrobe svojho pána. Nikto nevie, ako sa mu podarilo nájsť jeho náhrobok. Príbuzní zosnulého si síce vzali psíka k sebe domov, no on každý večer ujde a prenocuje na hrobe svojho milovaného majiteľa. Správca cintorína v noci nezatvára brány, kým Capitan nepríde k hrobu svojho pána.